

§ 27.

Stk. 1. Tidspunktet for nærværende lovs ikrafttræden, hvilket kan sættes forskelligt for de forskellige afsnit af loven, fastsættes ved kgl. anordning.

Stk. 2. Indtil bestemmelserne om de grønlandske kommunalbestyrelser er trådt i kraft og valg til de nye kommunalbestyrelser har fundet sted, forbliver de nu siddende kommuneråd i virksomhed.

Stk. 3. Ved den i stk. 1 omhandlede kgl. anordning fastsættes, hvilke hidtil gældende bestemmelser vedrørende Grønland der skal bortfalde fra ikrafttrædelsen.

Bemærkninger til lovforslaget

Under de forhandlinger, der i sommeren 1948 førtes mellem statsministeren og de forenede grønlandske landsråd, gav landsrådene deres fulde tilslutning til et af statsministeren fremsat tilbud om nedsættelse af en alsidigt repræsenteret kommission, der skulle anvise retningslinierne for Grønlands fremtidige udvikling i økonomisk, politisk, social og kulturel henseende.

I overensstemmelse hermed blev der på statsministerens derom nedlagte forestilling ved kgl. resolution af 29. november 1948 nedsat en kommission til drøftelse af de pågældende anliggender, og denne kommission har under 28. februar 1950 afgivet sin betænkning, hvoraf et antal eksemplarer er tilstillet rigsdagen, samtidig med at betænkningen afleveredes til regeringen.

Medens princippet for opbygningen af loven af 18. april 1925 om Grønlands styrelse har været i een lov at behandle samtlige de områder inden for det grønlandske samfundsliv — såvel i rigspolitisk som i indrepolitisk henseende — der fandtes at burde lovfæstes, er det ved udarbejdelsen af forslag til lovgivning i overensstemmelse med de af kommissionen stillede forslag af forskellige grunde anset mere hensigtsmæssigt i selvstændige, særskilte lovforslag at behandle de mangeartede og saglig set vidt forskellige forhold, som kommissionen har beskæftiget sig med.

Det foreliggende lovforslag er udarbejdet på grundlag af de forslag, der er stillet i den del af kommissionsbetænkningen, der omhandler styrelsen af Grønland og de folkevalgte organer, og man skal derfor om den nærmere baggrund for forslaget henvise til grønlandskommissionens betænkning 2, navnlig side 17—36.

Angående indholdet af lovforslaget skal man udtale, at statsministeriet ligesom

kommissionen må være af den opfattelse, at den grønlandske befolkning i politisk og kulturel henseende nu har nået en sådan modenhed, at der uden betænkelighed kan tillægges befolkningen en langt mere afgørende indflydelse på administrationen af egne anliggender, end hidtil har været tilfældet.

For at skabe mulighed herfor er man endvidere med kommissionen enig i:

- 1) at den ved styrelsesloven af 1925 indførte kommunalpolitiske inddeling af Grønland i kommuner, sysler og landsdele med tilsvarende råd ændres ved opgivelse af sysselinddelingen og samtidig afskaffelse af sysselrådsinstituttet, der i sin sammensætning er stærkt præget af det store indslag af tjenestemænd opsendt fra Danmark, og som under de nuværende forhold desuden forårsager en unødigt dobbelthed i den kommunalpolitiske forvaltning,
- 2) at de nuværende mange små kommuneråd afløses af kommunalbestyrelser for større områder og med udvidede beføjelser,
- 3) og at de nuværende to landsråd henholdsvis for Syd- og Nordgrønland, hvortil medlemmerne vælges ved indirekte valg afløses af eet landsråd, hvis medlemmer vælges ved direkte valg i valgkredse, og som tillægges udvidede beføjelser, herunder navnlig ret til i visse sager at træffe endelige afgørelser.

Når der ikke i lovforslaget er medtaget mere detaljerede bestemmelser på grundlag af kommissionsbetænkningens forslag om indførelse af en centralledelse i Grønland og navnlig ikke, således som det er tilfældet i styrelsesloven af 1925 i forslaget er givet regler for den fremtidige statsadministrations opbygning, er grunden hertil, at man